

Raport z działalności
Fundacji przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu
“La Strada” za rok 2013

La Strada – Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu zarejestrowana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000148272. Data rejestracji to 11 września 1996 roku. Swoją siedzibę organizacja ma w Warszawie. Przedmiotem działalności statutowej Fundacji jest:

Działanie na rzecz poszanowania praw człowieka, zwalczanie handlu ludźmi, niewolnictwa i pracy przymusowej oraz przeciwdziałanie eksploatacji prostytutki a także przestępstwom przeciwko wolności i zdrowiu jednostki.

W roku 2014 Fundacją kieruje zarząd w składzie:

Irena Dawid – Olczyk - prezeska

Joanna Garnier - wiceprezeska

Laura Koba – sekretarz zarządu

Obecny zarząd ukonstytuował się w roku 2012.

Fundacja „La Strada” już od 19 lat obecna jest w gronie polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz poszanowania praw człowieka. Jesteśmy praktycznie jedyną organizacją, która zajmuje się przeciwdziałaniem handlowi ludźmi we wszystkich aspektach tego problemu. Jesteśmy częścią międzynarodowej sieci **La Strada International, która zrzesza organizacje z ośmiu państw w Europie** oraz – w naszym kraju – jednym z realizatorów Krajowego Planu Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi (obecnie na lata 2013 – 2015). Współpracujemy w wieloma instytucjami państwa oraz organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą. Od roku 2008 na zlecenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji realizujemy program „Krajowe Centrum Interwencyjno – Konsultacyjne dla ofiar handlu ludźmi” (KCIK). Obecnie zadanie nosi nazwę Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla polskich i cudzoziemskich ofiar handlu ludźmi i finansowane jest ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Działania Fundacji od lat ukierunkowane są na walkę z handlem ludźmi we wszystkich aspektach poczynając od profilaktyki a skończywszy na pomocy i wsparciu dla pokrzywdzonych (ofiar). Prowadzimy także szkolenia dla profesjonalistów i prowadzimy badania. Naturalnym sojusznikiem w walce oraz przy rozpowszechnianiu informacji są media od lat niezmiennie zainteresowane problemem.

Na szczęście coraz rzadziej handel ludźmi jest traktowany jako sensacja spod znaku seksu i przemocy. Coraz częściej natomiast mamy do czynienia z dziennikarzami, którzy chcą zwrócić uwagę na fakt jak istotny, trudny do zwalczania i niepokojący jest to problem oraz na kwestie profilaktyki. Każdego roku do naszej organizacji zgłasza się kilkudziesięcioro dziennikarzy reprezentujących prasę, radio i telewizję, a także – media elektroniczne. W roku 2013 odnotowano ogółem **101** kontaktów z mediami.

W roku 2013 Fundacja realizowała następujące programy:

Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla polskich i cudzoziemskich Ofiar Handlu Ludźmi

KCIK jest odpowiedzią na potrzeby osób, które są lub mogą być ofiarami handlu ludźmi - zarówno obywateli polskich jak i cudzoziemców. Terenem działania Krajowego Centrum jest Polska, jednak klienci zwracają się także z zagranicy – większość tego typu kontaktów pomiędzy klientami/interesantami a pracownikami KCIK odbywa się drogą telefoniczną.

Ogółem w roku 2013 konsultantki telefonu zaufania odebrały **8735** telefonów.

W ramach KCIK realizowane są następujące działania:

Pomoc i wsparcie dla ofiar handlu ludźmi

Działania prowadzone przez Fundację jest to kompleksowy system pomocy skierowany zarówno bezpośrednio do ofiar jak i poprzez wspieranie podmiotów, które z takimi ofiarami się stykają – Policji, Prokuratury, Straży Granicznej, pomocy społecznej organizacji pozarządowych. Zadanie to, którego pomysłodawcą była Fundacja „La Strada”, także w roku 2013 wykonywane było według własnego projektu i autorskiego programu. Obejmuje on identyfikację ofiar, interwencję kryzysową i towarzyszenie w czynnościach prawnych – a więc jest twórczym rozwinięciem i uaktualnieniem wieloletnich działań Fundacji w tym zakresie. W roku 2013 udzielono pomocy **222** osobom, w tym **161**

kobietom. Pomocy udzielano zarówno obywatelom Polski jak i cudzoziemcom, których trafiło pod opiekę Fundacji i KCIK **119**osób.

W rozpoznanych celach wykorzystania stwierdzono **105** przypadków wykorzystania w prostytucji i na tle seksualnym, **53** przypadki pracy przymusowej, **19** przypadków zmuszania do żebrania. W pozostałych sytuacjach cel wykorzystania nie został określony/rozpoznany.

Klienci, którzy korzystają z pomocy w ramach realizowanego programu korzystają z następujących form pomocy: diagnoza potrzeb, interwencja, konsultacje psychologiczne, pomoc socjalna, pomoc medyczna, pomoc prawna. Ponadto oferowane jest bezpieczne schronienie – Fundacja prowadzi specjalistyczne schronisko dla dorosłych kobiet ofiar handlu ludźmi. Osoby które z różnych przyczyn nie kwalifikują się do schroniska kwaterowane są w innych bezpiecznych miejscach np. ośrodkach interwencji kryzysowej.

Z pomocy i konsultacji mogą skorzystać ofiary handlu ludźmi, ich bliscy, pracujące na ich rzecz organizacje i instytucje, osoby zagrożone handlem ludźmi, a także organy ścigania i wymiar sprawiedliwości. Oferta poradnictwa dotyczy także osób rozważających wyjazd za granicę w celach nieturystycznych, w sytuacji, kiedy osoby te chcą zmniejszyć ryzyko związane z tego rodzaju decyzją.

Poradnictwo prewencyjne

Z poradnictwa przedwyjazdowego korzystają głównie kobiety. Są to zarówno osoby same zainteresowane podjęciem pracy za granicą jak i kontaktujące się w sprawach swoich bliskich, przeważnie córek (tutaj częściej dzwonią ojcowie). Najczęstsze pytania dotyczą podejmowania prac sezonowych, opieki nad osobami starszymi oraz pracy w charakterze hostessy. Mamy też coraz więcej zapytań dotyczących pracy w modellingu, zwłaszcza w odniesieniu do osób, które nie ukończyły 18 lat. Większość konsultowanych ofert pracy pochodzi z Internetu, często z portali społecznościowych. Otrzymaliśmy też kilka zapytań dotyczących wolontariatu zagranicznego. Wydaje się, że taka forma wyjazdu za granicę – głównie do krajów globalnego południa - łączącego pracę na rzecz lokalnych społeczności z poznawaniem kultury i zwiedzaniem staje się coraz popularniejsza. Każde zapytanie jest szczegółowo analizowane i konsultowane. W miarę możliwości zasięgamy opinii u organizacji działających w krajach którego pytanie dotyczy. W roku 2013 udzielono **429** porad przedwyjazdowych przez telefon oraz drogą elektroniczną.

Pogadanki profilaktyczne w placówkach

Jak co roku część działań profilaktycznych stanowiły spotkania na temat podejmowania pracy za granicą i bezpieczeństwa wyjazdów zarobkowych a także pracy przymusowej i eksploatacji seksualnej. Zajęcie odbyły się w następujących placówkach:

Lp.	Miesiąc	Placówka, miejscowość	Ilość
1.	Styczeń	Bursa Szkolna w Stargardzie Szczecińskim	Ok. 30
2.	Luty	Liceum Ogólnokształcące im. RuyBarbosa w Warszawie	160
3.		Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Brzesku	298
4.	Marzec	Uniwersytet Śląski – Wydział Filologiczny w Sosnowcu	39
5.		Spółeczne Gimnazjum nr 14 w Warszawie	10
6.		Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa w Warszawie	Ok. 30
7.		Uniwersytet Jagielloński w Krakowie – studenci prawa zrzeszeni w Elsie	20
8.	Kwiecień	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podgłębokiem	69
9.		Liceum Ogólnokształcące nr 1 w Opolu	145
10.	Maj	Uniwersytet Warszawski ISNS	44
11.		Liceum Ogólnokształcące im. Norwida w Białymstoku	250
12.		Uniwersytet Białostocki w Białymstoku	22
13.		Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy nr 2 w Warszawie	14
14.	Czerwiec	Specjalny Ośrodek szkolno – wychowawczy w Baryczy	43
15.		Szkolny Przegląd Filmów o handlu ludźmi w Braniewie	160
16.		Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Sochaczewie	86
17.		Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	20
18.	Wrzesień	Specjalny Ośrodek szkolno – wychowawczy w Baryczy	24
19.		125 Warszawska Drużyna Wędrownicza Harcerskiej Służby Granicznej	28
20	Październik	Uniwersytet Białostocki, Wydział Pedagogiczny	151
21		IV LO w Białymstoku	Ok. 300
22		Dom rekolekcyjny w Łabuniach	100
23		Dom rekolekcyjny w Lublinie	60

24		Centrum Promocji Młodych w Częstochowie	30
25	Listopad	Specjalny Ośrodek szkolno-wychowawczy w Rychwale	100
26	Grudzień	III LO w Olsztynie	Ok. 350
	Ogółem		1840

Projekt KCIK prowadzony jest we współpracy ze Stowarzyszeniem „PoMoc” z Katowic.

Obywatelski monitoring Współpracy Instytucji Publicznych w Aspekcie Identyfikacji Ofiar handlu ludźmi i respektowania ich Praw

W maju 2013r. Fundacja „La Strada” rozpoczęła realizację projektu „OBYWATELSKIEGO MONITORINGU WSPÓŁPRACY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH W ASPEKCIE IDENTYFIKACJI OFIAR HANDLU LUDŹMI I RESPEKTOWANIA ICH PRAW”. Realizatorami projektu są „La Strada” Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz „La Strada” Republika Czeska o. p. s. Projekt realizowany jest przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej i potrwa do czerwca 2014 roku.

Celem projektu jest podniesienie jakości działań instytucji publicznych w zakresie skutecznej identyfikacji ofiar handlu ludźmi, wzrost poziomu informacji na temat praw i uprawnień przysługujących ofiarom handlu ludźmi oraz poruszenie problemu ich respektowania w instytucjach publicznych oraz wśród obywateli, wzmocnienie współpracy międzyresortowej i międzyinstytucjonalnej w zakresie zabezpieczania praw ofiar, propagowanie udziału obywateli i organizacji pozarządowych w społecznej kontroli instytucji publicznych oraz wymiana wiedzy i doświadczeń z partnerem zagranicznym na temat pracy z ofiarami. Spośród zaplanowanych działań w roku 2013 zrealizowano: analizę dokumentów regulujących prawa ofiar w Polsce i Czechach, zbadano praktykę stosowania opracowanych standardów w wybranych instytucjach publicznych i organizacjach pozarządowych oraz zorganizowano seminarium, na którym został zaprezentowany raport z badań i podsumowanie monitoringu.

Badania zostały przeprowadzone na terytorium Polski i Czech; w Polsce na szczeblu centralnym i regionalnym (w 7 województwach: dolnośląskim, lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, pomorskim, zachodniopomorskim), w Czechach natomiast badania zostały przeprowadzone tylko na szczeblu centralnym. Badaniami objęto następujące instytucje: Sądy, Policja, Prokuratura, Straż Graniczna, Ośrodki pomocy społecznej i Ośrodki Interwencji Kryzysowej oraz organizacje pozarządowe.

Comp.act

Comp.act to projekt realizowany w 13 krajach Europy, częściowo w ramach sieci La Strada International. W roku 2010 w Polsce prowadzone były badania na temat możliwości przyznawania odszkodowań ofiarom handlu ludźmi. W roku 2013 wyniki badań zostały opracowane i wydane w formie kompendium wiedzy pod redakcją Marcina Przybysza, autorami publikacji są studenci i pracownicy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego ze Stowarzyszenia Edukacji Społecznej i Prawnej „Ius et Ratio”. Kompendium przedstawia problem handlu ludźmi wobec różnych gałęzi prawa oraz możliwości występowanie przez ofiary handlu ludźmi o odszkodowanie i kompensaty.

Isztar

W okresie od września 2012 do sierpnia 2013 Fundacja realizowała projekt o nazwie „ISZTAR”. Projekt skierowany był do osób, które świadczą lub w przeszłości świadczyły usługi seksualne (sex workers). Celem projektu było ułatwienie dostępu do informacji medycznych i prawnych osobom, które ze względu na charakter wykonywanej pracy nie znajdują odpowiedniej oferty.

Projekt był realizowany, ponieważ w Polsce konieczne jest – chociaż w niewielkim stopniu – ucywilizowanie prostytucji. Jest to także coś, co chcieliśmy robić już od dawna jako naturalną kontynuację projektu *Fenarete*, który realizowany był w latach 2002 – 2003 i polegał na przeszkoleniu peer-edukatorek ze środowiska prostytuujących się kobiet, ale przede wszystkim na ich wzmocnieniu, zachęceniu do rozwijania się i podejmowania świadomych działań na rzecz własnego życia i pracy.

Projekt jest realizowany także dlatego, ponieważ uważamy, że środowisko osób świadczących usługi seksualne w naszym kraju pozostaje w sferze niebytu – całkowicie zepchnięte na margines, zaś osoby zarabiające w ten sposób nadal otoczone są społecznym odium. Często nie znają swoich praw, nie mogą lub nie potrafią korzystać ze świadczeń opieki zdrowotnej a czasem po prostu boją się i wstydzą, że przyznanie się do tego że zarabia się w prostytucji spowoduje nieprzyjemne komentarze bądź odmowę współpracy ze strony urzędnika czy lekarza. W ramach projektu prowadzone było poradnictwo prawne, medyczne i socjalne.

Projekt został sfinansowany z funduszy "Global Fund for Women".

Nic mnie nie zaskoczy II

Jesienią roku 2013 rozpoczęła się realizacja projektu "Nic mnie nie zaskoczy II - Cykl zajęć informacyjno prewencyjnych na temat handlu ludźmi i wykorzystania seksualnego dla wychowanek domów dziecka i ośrodków wychowawczych z terenu Warszawy i województwa mazowieckiego. Celem projektu jest podniesienie bezpieczeństwa i ochronienie dziewcząt przed niebezpieczeństwami handlu ludźmi i wykorzystania, przekazanie informacji o przysługujących im prawach a także podniesienie

samooceny raz umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W projekt zaangażowała się Ambasadorka Fundacji Anna Cieślak. projekt dofinansowany został przez Vital Voices.

Inne działania w które zaangażowana była Fundacja w roku 2013

Anna Cieślak – Ambasadorka Fundacji „La Strada”

Anna Cieślak jest zdolną aktorką znaną z teatru i filmu, ale także osobą niezwykle wrażliwą społecznie. Od roku 2011 pełni rolę Ambasadorki naszej organizacji wspierając nasze działania swoimi umiejętnościami, pomysłami i możliwościami organizacyjnymi. W roku 2013 dwa razy odbyły się imprezy charytatywne z jej udziałem. Było to czytanie bajek dla dzieci, połączone ze zbiórką funduszy na rzecz dzieci podopiecznych Fundacji.

Anna Cieślak zachęca osoby z kręgu kultury do wspierania Fundacji. Jest zawsze do dyspozycji. Ponieważ szczególnie utożsamia się z klientkami organizuje dla nich różne zbiórki (ubrań, kosmetyków itp.) stara się też pomóc szukając możliwości darmowych usług lekarskich, dentystycznych itp. Była nominowana w plebiscycie „Gwiazdy Dobroczynności”

CivilSociety Platform

W maju roku 2013 odbyło się pierwsze spotkanie „Platformy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego”. Zadaniem Platformy jest zaangażowanie organizacji pozarządowych pracujących na rzecz walki z handlem ludźmi, ale także wspierających migrantów i pracowników cudzoziemskich, w wymianę informacji, dobrych praktyk i doświadczeń na szczeblu europejskim, monitorowanie wdrażania prawodawstwa unijnego i stworzenie networku na rzecz lepszej koordynacji walki z handlem ludźmi w Unii Europejskiej. Z Polski poza „La Stradą” w pracach platformy biorą udział: Fundacja „Dzieci Niczyje”, Stowarzyszenie Po-Moc, Polskie Lobby Kobiet i Stowarzyszenie „Parasol”, zaś z sieci „La Strada International” La Strady z Republiki Czeskiej i Ukrainy.

Kongres Kobiet

Fundacja „La Strada” po raz pierwszy została zaproszona do udziału w Kongresie, który odbył się dniami 14 – 15 czerwca. Podczas dwóch dni obrad dystrybuowane były materiały informacyjne i profilaktyczne oraz udzielane – na bieżąco – porady. Do naszego stoiska podeszło kilkadziesiąt osób. Rozprowadziłyśmy kilkaset sztuk ulotek i innych materiałów.

The Global Freedom Exchange

Fundacja "La Strada" zaproszona została do udziału w programie - The Global Freedom Exchange – organizowanym przez VitalVoices i Hilton Worldwide odbywającym się w Stanach Zjednoczonych w dniach 16 – 28 czerwca 2013. Tegoroczny program przebiegał pod hasłami walki z handlem dziećmi. W wydarzeniu uczestniczyło 26 kobiet z 14 krajów i 4 kontynentów. Wszystkie reprezentowały organizacje pozarządowe. Z Polski poza „La Stradą” w programie uczestniczyła przedstawicielka Fundacji „Dzieci Niczyje”.

Podczas dwutygodniowego pobytu w Stanach Zjednoczonych uczestniczki odwiedziły Waszyngton, Nowy Jork i Dallas, spotkały się z instytucjami zajmującymi się zwalczaniem handlu ludźmi - zarówno rządowymi, jak Departament Stanu czy USAID, międzynarodowymi jak ONZ a także z organizacjami pozarządowymi jak Projekt Polaris, Fundacja Somaly Mam czy schronisko dla kobiet Genesis. Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organizatorów: VitalVoices i Hilton Worldwide, których pracownice przeprowadziły dla uczestniczek szkolenie dotyczące prowadzenie organizacji i PR.

Ogółem odbyło około 30 spotkań, które było okazją do dyskusji, zadawania pytań, ale także porównania systemów zwalczania handlu ludźmi w Stanach Zjednoczonych i innych krajach. Pokłosiem wizyty było ogłoszenie przez The Global Freedom Exchange programu grantowego i wsparcie finansowe dla trzech wybranych organizacji. „La Strada” jest jedną z nich. Dzięki temu wsparciu realizowany będzie projekt „Nic mnie nie zaskoczy II”

Uczestniczki programu w Nowym Jorku

Europejski Dzień Przeciwko Handlowi Ludźmi

17 października z okazji Europejskiego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi zorganizowaliśmy wydarzenie we współpracy z salą "Warsztat" w Warszawie. W godzinach od 12.00 do 16.00 można było

sfotografować się na „tle malarskim” jako pan lub niewolnik, dostać ulotkę lub znaczek-przypinkę i porozmawiać z przedstawicielami naszej Fundacji. Mamy nadzieję, że dzień 18 października zaistnieje w społecznej świadomości jako ważna dla walki z handlem ludźmi data.

Współpraca z instytucjami państwa i organizacjami pozarządowymi:

Organizacje międzynarodowe i zagraniczne:

- Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie
- Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji
- Organizacja Narodów Zjednoczonych
- La Strada International i wszystkie organizacje w niej zrzeszone
- Fairwork – Holandia
- GAATW - Tajlandia
- In Via, Ban Ying, Koofra, Kobra, Mitternachtsmission, – Niemcy
- LEFOE – Austria
- Pagasa - Belgia
- On the Road – Włochy
- Missing Persons Family Support – Litwa
- Poppy Project, Praed Street Project, Salvation Army – Wielka Brytania
- ECPAT – cała Europa oraz Azja
- VitalVoices – Stany Zjednoczone

Organizacje w Polsce

- Rzecznik Praw Obywatelskich
- Fundacja Centrum Promocji Kobiet w Warszawie
- Federacja na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny w Warszawie
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka w Warszawie

- „Itaka” Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych w Warszawie
- Centrum Praw Kobiet w Warszawie i Łodzi
- Fundacja „Dzieci Niczyje” w Warszawie
- Fundacja Edukacja dla Demokracji
- Fundacja „Porozumienie bez Barier”
- Misja Dworcowa we Wrocławiu
- Młodzieżowa Świetlica Dworcowa w Częstochowie
- Ośrodki Interwencji Kryzysowej w całej Polsce
- Rejonowe Urzędy Pracy
- Społeczny Komitet do Spraw AIDS w Warszawie
- Stowarzyszenie Interwencji Prawnej w Warszawie
- Stowarzyszenie „Konsola” w Poznaniu
- Stowarzyszenia Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć w Krakowie
- Stowarzyszenie “Stacja” w Warszawie
- Stowarzyszenie Po-Moc w Katowicach
- Stowarzyszenie MONAR
- Stowarzyszenie Nomada we Wrocławiu
- Ogólnopolskie Pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”
- Schroniska dla osób bezdomnych na terenie całej Polski

Ponadto od lat Fundacja „La Strada” współpracuje przy poszczególnych przypadkach z Policją, Strażą Graniczną oraz ośrodkami pomocy społecznej. Regularnie współpracujemy z polskimi placówkami dyplomatycznymi, zwłaszcza z terenu Unii Europejskiej.